

Giftige paddenstoelen

Groene knolamaniet (groene knolzwam), *Amanita phalloides* – dodelijk giftig

Veroorzaakt 90% van alle sterfgevallen door paddenstoelvergiftiging. Daarvoor zijn twee alkaloiden verantwoordelijk: amanitine en phalloidine. Lijkt op de champignon, maar is gelukkig op enkele plaatsen minder algemeen. Behoort tot het geslacht Amanita met een ring om de steel en een schede of vulva aan de steelbasis. Witte plaatjes. Hoed licht olijfgroen met fijne, donkere strepen. Alleenstaand of in een kleine groep in een loofbos (eik); plaatselijk zeer algemeen in duinbossen, op andere plaatsen minder algemeen. Groeit van juli tot oktober.

Braakrussula, *Russula emetica* – veroorzaakt braken

Paddenstoel met bros vlees en witte plaatjes die ritselen wanneer er overheen gestreken wordt. Ring of manchet ontbreekt. Rozerode hoed. Andere soorten uit het geslacht Russula hebben rode, gele of zwarte hoeden. Algemeen in loof- en naaldbossen. Groeitijd is van juli tot oktober.

Vliegenzwam, *Amanita muscaria* - Zeer giftig

Gemakkelijk herkenbaar. Paddenstoel van het geslacht *Amanita* met scharlakenrode hoed, wit gevlekt. Vlekken ontstaan door uiteen gescheurd wit vlies, dat hoed en steel omgaf in jeugdige toestand. Witte plaatjes. Zeer algemeen, vooral op zure grond onder of bij een berk en den. Groeit in oktober.

Kwelderchampignon, *Agaricus Agaricus bernardii* – veroorzaakt ingewandstoornissen

Komt voor op strandweiden en andere ziltige, grazige plaatsen langs de kust. Hij lijkt op de weide- en straat champignon, maar veroorzaakt ingewandstoornissen bij het opeten. Het vlees kleurt door beschadiging roodbruin.

Satansboleet, Boletus Santanas - giftig

Deze boleet wordt wel eens verward met de Gewone Heksenboleet, welke niet giftig is.

Kenmerken:

De hoed van de Satansboleet is halfbolvormig, droog, viltig en heeft een lichte kleur met soms een groene schijn. De hoed kan tot 30 cm groot worden en de gehele paddenstoel kan ongeveer 2 kilo wegen. De buisjes van deze paddenstoel hebben fijne poriën die jong geel en later oranje tot oranjerood kleuren. Bij het breken kleuren ze blauw. De steel is kort en gezet, onder de hoed geel en verder naar beneden rood; hij is doorgroefd met kleine adertjes. Deze boleet houdt van warme loofbossen en groeit voornamelijk onder beuken en eiken. In Nederland is hij zeldzaam.

Voorjaarsknolzwam (Amanita verna) - dodelijk giftig

Deze soort komt voor in naaldbossen op kalkrijke grond. Hij is dodelijk giftig, zodat u hem beter alleen kunt bekijken. Afblijven is het parool! De witte hoed kan tot 8 cm groot worden. Hij is hoofdzakelijk wit met een gelig midden. De lamellen zijn wit en hangen vrij van de steel. De steel is wit en bijna geheel glad. Met een knolvormige voet, die is omzoomd door een witte lappige volva. Verwisseling met de witte boschampignon kan gemakkelijk plaats vinden.

Panteramaniet (*Amanita pantherina*) – dodelijk giftig

De hoed (5 tot 10 cm) is geelbruin tot donkerbruin, bezaaid met vele kleine witte vlokjes, die contrasteren met de opperhuid. De hoedhuid is aftrekbaar, terwijl de rand ongestreept is. De lamellen zijn wit en vrij week. Ze staan dicht opeen en vrij van de steel.

De steel is wit en heeft vlokkerige banden en een dikke nauwsluitende beurs. Op de steel lopen strepen in de lengterichting. Het vlees is wit en verkleurd onder druk naar wijnrood. U vindt deze soort meer in loofbossen dan in naaldbossen en dan vooral op zanderige grond.

Gele knolzwam (*Amanita citrina*) – flink giftig

De soort komt voor in zandige bossen en dan vanaf de zomer tot in de late herfst. De hoed (5 tot 12 cm) is bleekcitroengeel met vele bleekbruingele velumresten, die bij het ouder worden meestal verdwijnen. De hoedrand is ongestreept. De lamellen staan vrij van de steel en zijn veelal wit met iets geelachtigs.

De steel is wit tot bleekgeel. De basis heeft een scherp gevormde gerande knol, die vooral bij jonge exemplaren op valt. De lange stelen worden omzoomd door gelige manchetten, die soms met de hoed blijven verbonden. Het vlees is wit. Hij ruikt een beetje naar rauwe aardappelen. Dat is zeer typerend en vaak al op afstand waar te nemen. Verwisseling met de Champignons is mogelijk!

Porfieramaniet (*Amanita porphyria*) - flink giftig

De hoed (5 tot 9 cm) is porfierbruin tot violetgrauw. Hij is voorts dunvlezig. De rand is glad en heeft leigrijze tot grauwwiolette veluwresten. De lamellen zijn wit en staan grotendeels vrij van de steel. De steel heeft fijne schubben en ziet er daardoor wat getijgerd uit. Aan de onderzijde bevindt zich een grijsachtige kogelvormige knol, waarvan de bovenzijde de steel omsluit.

De steel heeft een manchet met een geelwitte tot grauwwiolette kleur. Deze manchet is enigszins hangend en voorts vluchtig. Het vlees is wit en violet onder de hoedhuid. De reuk lijkt wat op een aardappelkelder. Deze soort komt voor in naaldbossen en dan vooral op zandgronden

Peperduivel (*Russula sardonia*) – flink giftig

U vindt deze soort in de late herfst in de dennenbossen. Het is een vrij zeldzame soort. De reuk is fruitachtig. Het vlees verkleurt na enige tijd tot saffraanrood. Alle delen van de soort lopen al snel citroengeel aan. De smalle lamellen tranen vaak sterk. De steel is bijzonder hard en taai en breekt met een harde knal na sterke buiging.

Cederhout russula (*Russula Badia*) – flink giftig

De hoed (6 tot 12 cm) is bloedrood, bruinrood tot purperbruin. Hij is schotelvormig verdiept na uitgroei. De lamellen zijn fraai okergeel en geven bij wrijving een geur van cederhout af. De steel is stevig, hard en meestal rood aangelopen. Het vlees is wit en hard. De reuk is die van cederhout. U vindt deze soort vooral in zandige naaldbossen.

Witrode vezelkop (*Inocybe patouillardii*) – zeer giftig

De hoed (5 tot 9 cm) is kegel-klokvormig en spreidt zich later uit. Hij behoudt dan een centrale bochel. Hij is zijdeachtig met een vezelige structuur. De kleur is wit en later gelig. Naar het ouder worden toe ontstaat op de hoed een steeds duidelijker wordende steenrode tot bruinrode kleur. Door druk verkleurt hij naar rozerood vlekken. De lamellen zijn wit of iets roze leemkleurig en in later stadium olijfbruin. De steel is stevig en naar de basis toe wat verdikt en gekromd. Hij is vezelig gestreept. De kleur is eerst wit en deels volgens de kleur van de hoed. Het vlees is wit en deels zwakroze in de hoed. Het vlees van de steel is altijd roze. De reuk heeft iets van vruchten en in later stadium iets van tabak. U vindt deze soort op kalkrijke grond in beukenbossen, maar ook bij linden en in parken. De groeitijd loopt van mei tot de herfst. Let op verwisseling met de Voorjaarsridderzwam.

Zwavelridderzwam (*Tricholoma sulphureum*) – flink giftig

De hoed (4 tot 8 cm) is zwavelgeel en dunvezelig. Hij is glad en droog. De lamellen zijn zwavelgeel en nogal dik, Ze staan vrij ver uiteen en zijn afgerond. De steel is vrij lang en is zwavelgeel van kleur en is bezet met kleine bruine vezelige schubjes. Het vlees is zwavelgeel, maar in de steelbasis bruinachtig. De reuk is zwaar en onaangenaam. U vindt deze soort in loof- en naaldbossen. Hij komt vrij algemeen voor. Deze soort is flink giftig.

Giftige satijnzwam (*Rhodophyllus sinuatus*) – flink giftig

De hoed (6 tot 20 cm) is dikvlezig en heeft aanvankelijk een gewelfd centrum. Later vlakt hij grotendeels uit. De kleur is grijs met allerlei tinten van geel, bruin en rood. Hij is eerst vaak fijnvlokkig en later satijnachtig vezelig. De rand is eerst ingebogen en later vaal gegolfd tot onregelmatig. De lamellen zijn lang en bleekgelig om vervolgens te verkleuren naar vleeskleurig tot roodachtig zalmkleurig. Ze zijn breed en uitgerand. De steel is eerst stevig en massief. Later wordt hij voos hol. Hij is glanzend wit en aan de basis knolvormig verdikt en deels verbogen. Het vlees is wit. Deze soort komt voor in loofbossen en dan vaak in kleine groepen. Een leembodem heeft de voorkeur.

Gewone zwavelkop (*Nematoloma fasciculare*) – flink giftig

De hoed (4 tot 7 cm) is aanvankelijk kegelvormig tot halfbolronnd. Later vlakt hij af en verdiept dan zelfs enigszins. De kleur is zwavelgeel tot oranjebruin in het midden. De lamellen staan dicht opeen en zijn zwavelgeel tot olijfgroen. Later verkleurend naar bruin tot violetbruin.

De steel is zwavelgeel tot roestbruin in een later stadium. Aan de top bevindt zich een kleine manchet. Het vlees is geel. De reuk is onaangenaam. Hij komt voor in loof- en naaldbossen op en rond afgestorven boomstompen en resten. Ze staan in dichte groepen bijeen.

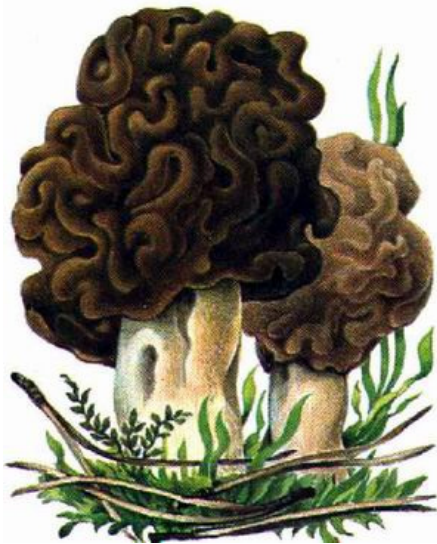
Gewone aardappelbovist (*Scleroderma aurantium*) – flink giftig

Het vruchtlichaam heeft de vorm en een beetje het uiterlijk van een aardappel vandaar ook de naam. De kleur is lichtgeel tot donkerbruin. De dikke buitenlaag is bedekt met op wratten lijkende veldjes. Het vlees is aanvankelijk wit. Het verkleurt in later stadium tot donkerviolet en nog later naar zwart. In het laatste stadium barst deze bovist open en verspreidt dan de sporen. De reuk is onaangenaam scherp, wat op radijs gelijkend. U vindt deze soort in dennen- en eikenbossen op zandige bodem.

Voorjaarskluijjeszwam (*Gyromitra esculenta*) – zwaar giftig

Deze soort ziet er wel heel bijzonder uit. Hij is te vinden in kalkarme dennenbossen op zandige grond. De groeitijd ligt hoofdzakelijk in de maanden maart tot mei. De hoed is eerst roosbruin en in later stadium koffiebruin. Hij heeft een darm- of hersensachtige winding en is van binnen hol. De steel is witachtig, vrij dun en nogal breekbaar. De reuk is aangenaam. Deze soort heeft nogal wat neven en nichten. Zo is er de reuzenkluijjeszwam (*Gyromitra gigas*), die naast groter (15 tot 20 cm hoog) wat vuilbruin van kleur is.

Kroonbekerzwam (*Sarcosphaera eximia*) ook (*Peziza coronaria*) – flink giftig

U vindt deze soort in loof- en naaldbossen en dan bij voorkeur op kalkrijke gronden. Het vruchtlichaam ligt eerst in de bodem verzonken. Het is een holle witte kogel, die later stervormig open splijt en onderwijl de aarde er om heen weg duwt. De kleur verloopt dan naar bleek oker. De binnenzijde van de beker (het kiemvlies) is levendig violet gekleurd. Het vlees is hard en wit van kleur. Hij is vrijwel reukloos.

NB. Bovenstaand overzicht is zorgvuldig samengesteld, desondanks kan SpeelTopVeilig op geen enkele wijze instaan voor de juistheid of volledigheid van de informatie. Aangeraden wordt om de te gebruiken informatie te controleren. SpeelTopVeilig adviseert om giftige paddenstoelen altijd te verwijderen.

Meer informatie:

<http://paddestoelen.net>

<http://members.lycos.nl/bouman103/paddestoelen.htm>

<http://www.pilzepilze.de/piga/>

<http://www.mykonet.ch/>